

Norsk Rikstoto Ansvarlighetsrapport 2022

Ansvarlighet og attraktivitet = Vinn, vinn

Leder: Ansvarlighet vinner alltid

Ansvarlig pengespill er grunnmuren i Norsk Rikstotos samfunnsoppdrag og eksistens. Norsk Rikstoto har vært Norges eneste tilbyder av pengespill på hest i over førti år og gjennom årene har fokuset dreid seg fra det beste kun for hesten til også det beste for mennesket.

Vi i Norsk Rikstoto er stolte av å være en del av enerettsmodellen på pengespill i Norge der vi er med på å begrense de uheldige konsekvensene av spill. Vi har to A'er vi alltid har med oss i arbeidet vårt. Ansvarlighet og attraktivitet. I denne rapporten deler vi mer innsikt rundt våre to A'er og vi håper det gir deg ny innsikt i hvordan Norsk Rikstoto jobber.

Norsk Rikstoto har lenge hatt et godt rammeverk rundt ansvarlighet, og dette blir du bedre kjent med i denne rapporten. En viktig del av det å være en ansvarlig pengespilltilbyder er også det å kunne tilby attraktive produkter og tjenester. Dette er vårt kanaliseringsansvar, som går på å lede norske spillere fra de uregulerte aktørene til enerettstilbyderne. Dessverre ser vi at flere av de aktørene som opererer ulovlig i Norge tilbyr spill på hest, og i den forbindelse lokkes det ofte med gratis spill og bonuser. Mønsteret til de uregulerte aktørene kan tyde på at spill på hest også benyttes som en inngang for å få spillerne over på kasinospill og andre spill med særlig høy risiko. Det er noe vi må ta på alvor. Fremover vil vi jobbe enda mer i detalj med å se på hvordan vi leverer på kanaliseringsoppdraget og sikre at vi får fortalt tilstrekkelig om våre spill og tjenester til norske spillere for å unngå at de blir fristet til å velge de ulovlige aktørene.

Camilla Garmann,
Administrerende direktør, Stiftelsen Norsk Rikstoto

Styrets kommentar

De største endringene i Norsk Rikstotos historie

2022 var et krevende og lærerikt år for alle i Norsk Rikstoto. Samme år som Norsk Rikstoto kunne feire førti år gikk stiftelsen gjennom de største endringene som noensinne har blitt gjort i Norsk Rikstoto. Ny pengespillov ble vedtatt av Stortinget våren 2022 og gjorde at resten av året gikk med på forberedelser til januar 2023 – da pengespilloven trådte i kraft.

Styret i Norsk Rikstoto er svært imponert over gjennomføringskraften i hele organisasjonen. I en tid med stor usikkerhet har de ansatte brettet opp ermene og fått på plass store og små endringer som gjør at Norsk Rikstoto er godt rustet til å ivareta rollen som en ansvarlig pengespillaktør som legger til rette for ansvarlige pengespill på hest og forebygger negative konsekvenser av pengespill.

Noe av det styret i Norsk Rikstoto har brukt mye tid på gjennom året er endring av vedtektene i stiftelsen. Styret er svært fornøyd med at de nye vedtektene er vedtatt og at Norsk Rikstoto fikk tillatelse til å tilby pengespill på hest i ti år fremover.

Gjennom 2022 har Norsk Rikstoto rendyrket seg som spillsselskap og tatt store grep som å legge ned HØS (Hestesportens Økonomiske senter) og overføre IT-tjenester til Det Norske Travsselskap. Det har kostet, men samtidig har arbeidet vært viktig for å være compliant i forhold til pengespillovens reguleringer.

Ansvarlighetsrapporten viser at Norsk Rikstoto har et godt og velfungerende ansvarlighetsrammeverk. Samtidig ser vi med bekymring på at de uregulerte aktørene stadig finner

nye veier for å lokke til seg norske spillere. Hestespill brukes som en inngangsport til spillprodukter som har en betydelig større risiko for spillavhengighet som f.eks. casinospill og dette må vi motvirke. Vi skal også motvirke den negative kanaliseringen ved å ha attraktive produkter og tjenester. Spillproduktene til Norsk Rikstoto skal være underholdende og gøy, og være noe norske spillere har lyst til å velge. Andelstorget som Norsk Rikstoto lanserte i desember er et godt eksempel på at attraktivitet og ansvarlighet kan møtes i ett og samme produkt.

Fremover skal Norsk Rikstoto fortsette å utforske hvordan produktene kan bli enda mer attraktive for våre spillere, samtidig som ansvarligheten er ivaretatt. Det krever samarbeid, med både internasjonale aktører og norsk hestesport.

Styret i Norsk Rikstoto representert ved:

f.v: Glenn Veiby, Tormod Hynne, Arne Haaland, Silvija Seres, Øivind Werner Johannessen, Stein Erik Lauvås (Kristine Beitland var ikke tilstede)

Innholdsfortegnelse

Leder: Ansvarlighet vinner alltid	2
Styrets kommentar.....	2
Del 1: Norsk Rikstotos ansvarlighetstiltak.....	5
1. Rammeverk for ansvarlig spill	5
2. Kompetansebygging om ansvarlig pengespill	6
3. Hva vet vi om spillerne hos Norsk Rikstoto med tanke på risiko for å utvikle uheldig spilleadferd?	7
4. Dette er høyrisikospilleren i Norsk Rikstoto.....	9
Del 2: Norsk Rikstoto kanaliseringsevne	11
5. Norsk Rikstotos attraktivitet	11
6. Norsk Rikstotos spillportefølje	11
6.1 Flerløpsspill og internasjonalt samarbeid	11
6.2 Lagspill – spille sammen med andre.....	12
6.3 Spillene i Norsk Rikstotos portefølje	12
6.4 Totalisatorodds og fastodds	15
7. Omsetningsutvikling og antall aktive kunder	15
7.1 Omsetningsutviklingen.....	15
7.2 Antall aktive kunder	16
8. Norsk Rikstoto i forhold til de uregulerte aktørene	17
8.1 De uregulerte aktørene som berører pengespill på hest i Norge	18
9. Synlighet	20
9.1 Nærmere om markedsføringen av pengespillet på hest.....	20
9.2 Evaluering av omfang av markedsføring	21
9.3 Har Norsk Rikstoto virkemidler til å justere sine markedsaktiviteter ved behov?.....	22
10. Vurdering av Norsk Rikstotos kanaliseringsevne	22

Del 1: Norsk Rikstotos ansvarlighetstiltak

1. Rammeverk for ansvarlig spill

Ansvarlig pengespill er grunnmuren i Norsk Rikstotos samfunnsoppdrag. Norsk Rikstoto skal *forebygge, oppdage og reagere* på uheldig spilleadferd. Derfor har Norsk Rikstoto et eget ansvarlighetsrammeverk.

Dette er hovedtrekkene:

Alt spill er registrert

Alle som spiller hos Norsk Rikstoto må være registrert hos Norsk Rikstoto. Det innebærer at vi vet hvem som spiller hos oss, hvor ofte de spiller og hvor mye de spiller.

18 års aldersgrense

Alle som spiller hos Norsk Rikstoto må være 18 år, uansett hvilket spill eller beløp spilleren velger.

Spillegrenser

Spillere hos Norsk Rikstoto må velge en dagsgrense og en månedsgrense som de maksimalt kan tape. I tillegg kan kunden velge å legge gevinst til sin spillegrense, til sammen blir dette en totalgrense. Har kunden valgt å legge gevinst til sin spillegrense benyttes denne før selvvalgt grense. Maksimal selvvalgt månedsgrense er 20 000 kroner, og ubenyttet månedsgrense overføres videre i inntil 90 dager.

Det skal være lett for kunden å redusere spillegrensene. Første gang spillegrensene endres vil endringen tre i kraft umiddelbart, det samme gjelder hver gang spilleren ønsker å sette grensene ned. Ønsker spilleren senere å øke grensene vil det ta henholdsvis 2 og 7 dager før økning av dags- og månedsgrense grenser trer i kraft. Fra 10. februar 2023 aktiveres økningen av månedsgrensen den første i påfølgende måned.

Spillepause

Spillepause vil gjelde for den perioden spilleren selv har valgt og oppheves automatisk når pausen er over. Under perioden med spillepause kan ikke spilleren logge inn på sin spillekonto, spille hos kommisjonær eller se Rikstoto Direkte. Det vil heller ikke være mulig å oppheve perioden for spillepause på noen måte.

Noen spillere setter spillepause på dager der man vet man får for eksempel utbetalt lønn eller i uker man vet kan trigge ekstra spill.

Spillestopp

Spilleren kan også velge å stenge seg helt ute for spill («spillestopp»). Da vil ikke spillekontoen automatisk bli gjenåpnet som ved spillepause. Som ved spillepause vil ikke spilleren kunne logge inn på sin spillekonto, spille hos kommisjonær eller se Rikstoto Direkte.

Om spilleren allikevel ønsker å gjenåpne sin spillekonto, må det minimum gå 12 måneder før kundesenteret til Norsk Rikstoto skriftlig kontaktes for å få den gjenåpnet. Vi forbeholder oss retten til å ikke tillate gjenåpning av kundeforholdet selv etter 12 måneder, da det må foretas en vurdering av hver enkelt kunde og hvert enkelt tilfelle.

Din spilleadferd – Mentor

Norsk Rikstoto analyserer all spilleadferd gjennom systemet «Mentor». Slik får vi mer kunnskap om spillernes spillemønster og kan reagere dersom vi ser at adferden endrer seg. Basert på spillerens egen spilleadferd sender Mentor melding til den enkelte spilleren. Der kan det være at hen blir oppfordret til å sjekke informasjon om spillet på MinSide eller til å ta en selvtest for å bli mer oppmerksom på sitt eget spillemønster. Slik hjelper vi kunden å bli bevisst på sitt spillemønster.

Gamgard

Norsk Rikstoto bruker verktøyet Gamgard for å analysere spillproduktenes risiko for sårbare spillere. Hovedproduktet V75 innebærer lav risiko, mens spillprodukter som vinner og plass innebærer en noe høyere risiko siden de tar kortere tid fra kjøp av produktet til spilleren har resultatet av spillet. Se resultatene for risikovurderingen gjort gjennom Gamgard i kapittel 6.3.

Oppfølgende samtaler

Noen spillere vil oppleve å få en oppfølgende samtale fra Norsk Rikstoto. Det betyr at vi ringer til de spillerne vi er mest bekymret for spilleadferden til. Vi benytter en teknikk som heter «motiverende intervju» og målet er at spilleren selv skal ta standpunkt om hen vil stenge seg ute fra spill eller gjøre andre grep for å spille mindre.

2. Kompetansebygging om ansvarlig pengespill

Kompetanse om ansvarlig pengespill danner fundamentet for at Norsk Rikstoto skal være i stand til å tilby ansvarlig pengespill og forebygge negative konsekvenser av spill. Kompetansebygging skjer gjennom kontinuerlig fokus på faget og problemstillingene, og gjennom hele 2022 har det vært et overordnet fokus på kompetanseheving rundt pengespilloven og ansvarlighet i Norsk Rikstoto der ansatte har fått påfyll og opplæring gjennom lunsjmøter, innholdsdeling og oppgaver.

Høsten 2022 hadde Norsk Rikstoto opplæring for alle ansatte i hva problemspill og spilleavhengighet er og hva som kan være konsekvensene. Akan og Spilleavhengighet Norge deltok og delte sine erfaringer og innsikt med Rikstotos medarbeidere. Opplæringen var obligatorisk for alle ansatte.

I etterkant ble det gjort en spørreundersøkelse der ansatte kunne gi sin tilbakemelding om opplæringen. Rundt 30 prosent av de deltakerne svarte på undersøkelsen. Disse tilbakemeldingene

gir Norsk Rikstoto nyttig innsikt som brukes videre i kompetansebyggingen. Tilbakemeldingene viser at de ansatte ser på denne type opplæring som nyttig og relevant.

Nyansatte i Norsk Rikstoto gjennomgår en grundig onboarding rundt ansvarlig spill. Her får de en gjennomgang av ansvarlighetsrammeverket, hva Norsk Rikstotos samfunnsoppdrag er og hvordan ansatte skal forholde seg til dette.

Kontakt med avhengighetsmiljøer og interesseorganisasjoner er viktig for kunnskap- og relasjonsbygging. Gjennom 2022 har Norsk Rikstoto vært til stede på en rekke arenaer for å lære mer om ansvarlig spill, få ny og oppdatert kompetanse og dele erfaringer.

Dette er noen av arenaene Norsk Rikstoto har deltatt på:

- Gruppemøte Spillavhengighet Norge, avdeling Halden
- Fagseminar om den nye pengespilloven arrangert av Stiftelsen Dam
- Kontaktmøter arrangert av Norsk Tipping
- Spillavhengighet Norges høstsamling
- Diverse arrangementer under Arendalsuka, blant annet «Slik stopper vi den ulovlige tv-reklamen» arrangert av Lotteritilsynet og Medietilsynet og «Dette koster problemspeling – for samfunnet og for enkeltmennesket» arrangert av Lotteritilsynet
- Spillansvarskonferansen 2022, arrangert av Lotteritilsynet
- Spilleansvarsforum 2022, arrangert av Lotteritilsynet
- EASG-konferansen i Oslo, arrangert av The European Association for the Study of Gambling
- NFSP (Norsk Forening for Spillproblematikk) Seminaret 2022

I tillegg har det vært viktig for Norsk Rikstoto å invitere interesseorganisasjoner og samarbeidspartnere til dialog. Blant annet har Hjelpelinjen, Spillavhengighet Norge og Norsk Tipping besøkt Norsk Rikstoto.

3. Hva vet vi om spillerne hos Norsk Rikstoto med tanke på risiko for å utvikle uheldig spilleadferd?

Mentor er et viktig ansvarlighetsverktøy for Norsk Rikstoto. Mentor leveres av det østeriske selskapet Neccton som ledes av Dr. Michael Auer. Systemet kombinerer fagkunnskap om ansvarlig spill med maskinlæring. Mentor har vært brukt hos Norsk Rikstoto siden 2018, og i andre halvår 2022 oppgraderte Norsk Rikstoto til leverandørens skybaserte løsning. I tillegg til å kommunisere med spillerne leverer løsningen en risikoklassifisering av alle som spiller hos Norsk Rikstoto. Kundene følges daglig og alle spillere klassifiseres i én av fire kategorier: høy risiko, medium risiko, lav risiko eller ingen risiko for å utvikle uheldig spilleadferd. Det er en rekke faktorer som påvirker kundens risikonivå, så som omsetning, tap, antall dager spilt, antall spill, spillegrenser og trendendringer i alle disse faktorene. Risikoklassifiseringen oppdateres daglig og en kunde kan være innom alle risikoklasser i løpet av en måned.

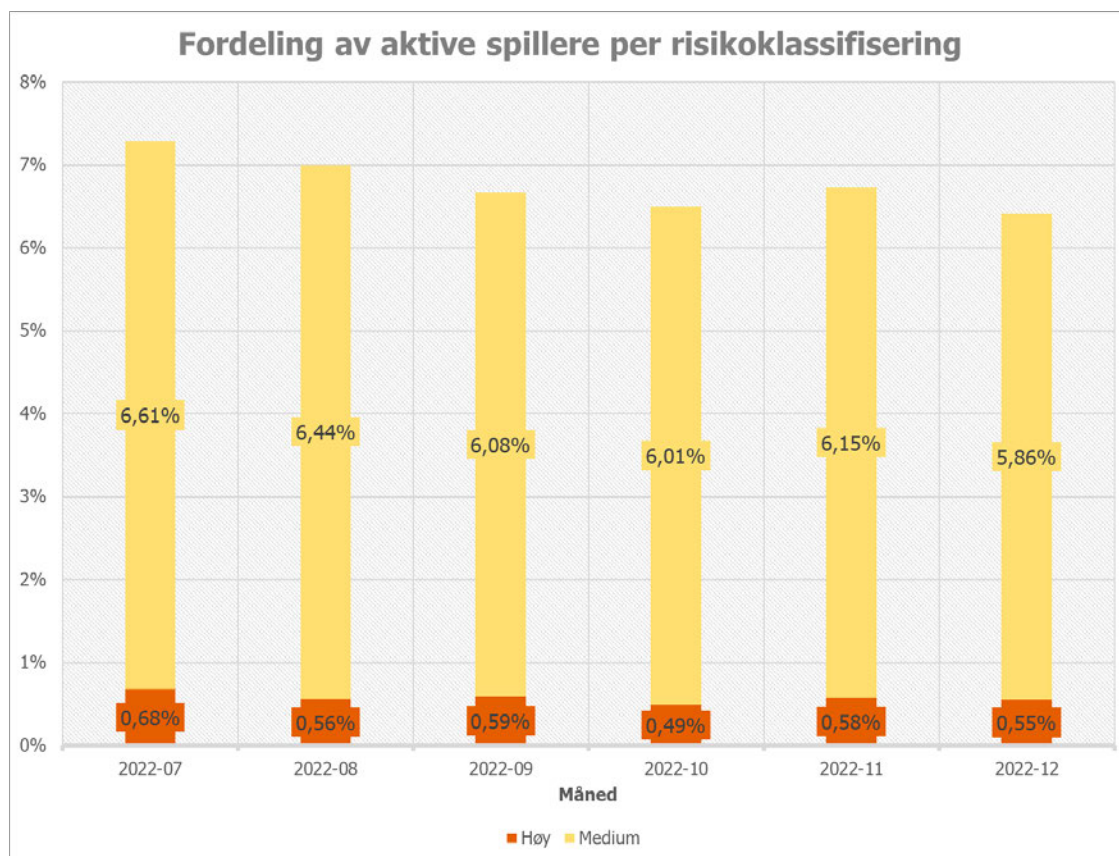
Det er viktig å bemerke at selv om en spiller er i kategorien høy risiko, betyr det ikke nødvendigvis at spilleren har problemer med spill. Det klassifiseringen forteller er at spilleren har en forhøyet *risiko* for å utvikle spilleproblemer.

Norsk Rikstoto har risikoklassifisert spillprodukter ved hjelp av verktøyet Gamgard, og gjennomgangen på side 13 viser at Norsk Rikstoto ikke har såkalt aggressive spill i porteføljen.

Det vil allikevel kunne være kunder hos Norsk Rikstoto med risiko for å utvikle spilleproblemer, og det er jobbet fram et sett KPIer hvor vi måler fordelingen av risiko hos våre aktive spillere. Det er videre beregnet en indeks som viser antall kunder som har endret risikoklassifisering fra foregående

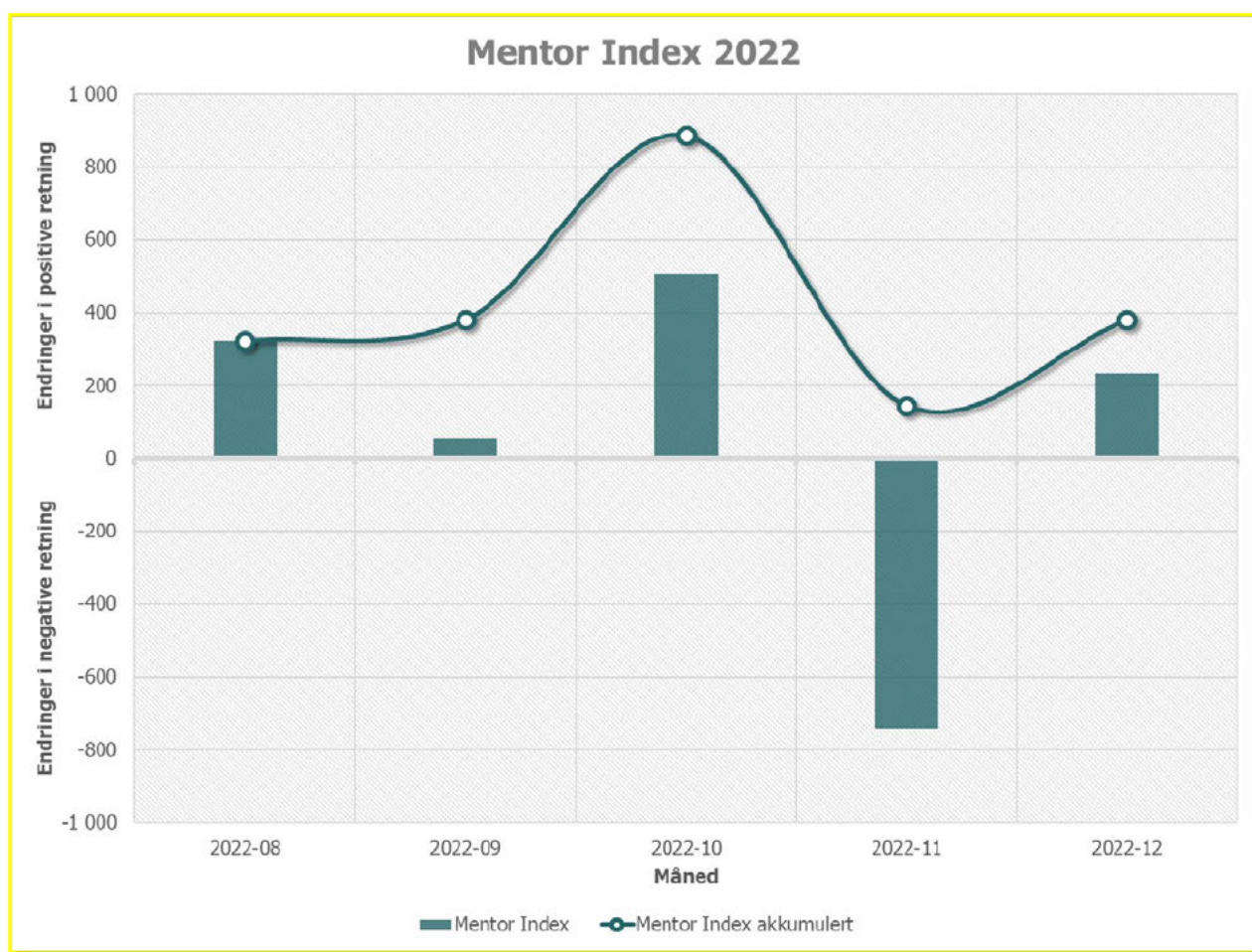
måned. En positiv endring vil være at en spiller for eksempel har gått fra medium til lav risiko. Oppdateringen av Mentorløsningen til skyen gjør at vi kun har sammenlignbare tall for siste halvår 2022.

Norsk Rikstoto kan ikke sammenligne sitt risikobilde med andre spilloperatørers risiko, men kan følge utviklingen hos Norsk Rikstoto over tid og jobbe med å holde den relative risikoen så lav som mulig.

Kilde: Datavarehus Norsk Rikstoto

Bildet viser at det er en relativt stabil andel risikospillere i perioden juli til desember, og at trenden er noe synkende. Siden det er mange faktorer som påvirker kunders risiko kan årsaken til nedgangen være sammensatt. Norsk Rikstoto så en nedgang i omsetningen andre halvår 2022 og en forklaring kan derfor være at risikokundene har redusert omsetningen sin. Om detaljene i oppstillingen studeres nøye vil man se at kunder i både medium -og høy risikogruppene øker noe i november. Økningen vises også i vår Mentorindeks som måler antallet spillere som har endret risikoklassifisering:

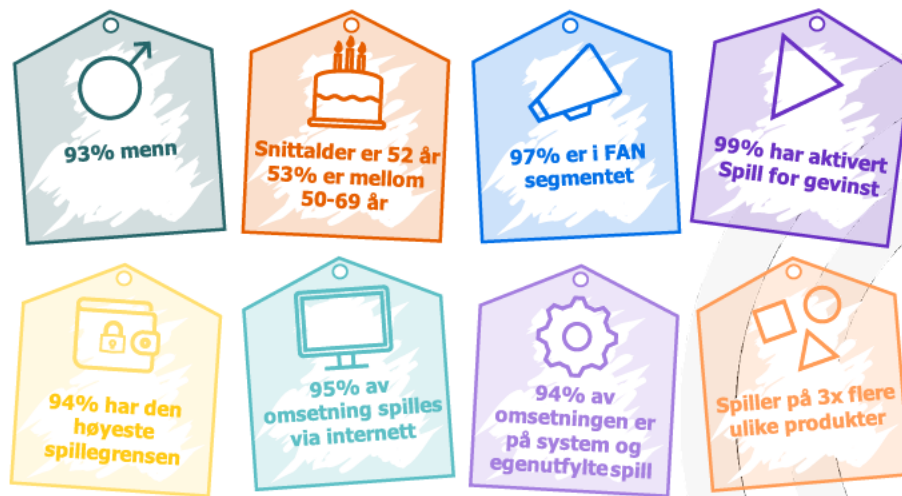
Kilde: Datavarehus Norsk Rikstoto

Bildet viser antall spillere som har endret risikoklassifisering fra foregående måned. Utviklingen er stort sett positiv med unntak av november hvor en større andel kunder beveget seg fra lav til medium risiko som førte til en negativ indeks.

4. Dette er høyrisikospilleren i Norsk Rikstoto

Norsk Rikstoto har i 2022 satt fokus på analyse rundt ansvarlig spill for å kartlegge tiltak for å redusere antall risikospillere på en mer helhetlig og systematisk måte. Vi har sett på effekt av Mentorløsningen på kundenes adferd og øvrige faktorer som påvirker kundens risiko. Det har også blitt gjennomført et vesentlig arbeid for å få mer innsikt i Norsk Rikstotos høyrisikokunder med sikte på å forstå hvilke tiltak som bør prioriteres overfor denne gruppen:

Merkelapper på spilleren i High risikokategorien

Kilde: Norsk Rikstoto, Ansvarlighet ny løsning. High risk spillere har 5 eller flere dager med High risk status. Gjelder 6 September 2022.

Dette kjennetegner høyrisikospilleren:

- 93 prosent av dem er menn
- Snittalderen er 52 år. 53 prosent er mellom 50 – 69 år.
- 97 prosent er i Fan-segmentet (et av fire segmenter Rikstoto bruker om spillerne)
- 99 prosent har aktivert «Spill for gevinst»
- 94 prosent har den høyeste spillegrensen
- 95 prosent av omsetningen spilles via internett
- 94 prosent av omsetning er på system- og egenutfylt spill
- Han spiller på 3x flere ulike produkter

I perioden juli til desember 2022 var det 220 spillere som hadde høy risikostatus i flere enn 3 måneder. Dette er gjennomgående spillere med høy omsetning og høy aktivitet. Disse spillerne har mottatt meldinger fra Mentor jevnlig gjennom perioden. Det er for lav lesegrad på informasjon om eget spill og det er relativt få kunder som gjennomfører selvtest. Her må vi jobbe aktivt med tiltak for å opplyse kundene om egen spilleadferd som for eksempel gevinst/tap og med å motivere til å gjennomføre selvtester. En mulighet er aktiv bruk av pop-up meldinger for å gjøre oppmerksom på tilgjengelige ansvarlighetsverktøy. Ut fra et kanaliseringsperspektiv kan man tenke at det er tryggere for kunden å spille hos Norsk Rikstoto enn hos de uregulerte aktørene. Vi må likevel jobbe aktivt for å sikre kontroll på våre risikokunder.

Del 2: Norsk Rikstoto kanaliseringsevne

5. Norsk Rikstotos attraktivitet

For å oppfylle samfunnsoppdraget skal Norsk Rikstoto levere attraktive spill som kanaliserer eksisterende spillelyst fra de ulovlige aktørene.

Norsk Rikstotos attraktivitet er vår evne til å tiltrekke oss personer som ønsker å spille pengespill på hest. Det er ikke bare spillene i seg selv som definerer attraktiviteten. Våre kunders spilleadfærd viser at god sport, vanskelige spilleomganger og høye pooler er sentrale faktorer.

Utfordringen er å ikke skape ny spillelyst i befolkningen, men sørge for at de som allerede har lyst til å spille på hest velger Norsk Rikstoto fremfor de uregulerte, ulovlige aktørene uten tillatelse til å tilby pengespill i Norge («de uregulerte»). For at Norsk Rikstoto skal bli valgt fremfor de uregulerte aktørene, må Norsk Rikstoto ha attraktive produkter og tjenester.

Det er kun i begrenset grad mulig å synliggjøre det attraktive tilbudet da vi kan markedsføre det som er nødvendig for å informere om spilltilbudet og lede spillelysten i samfunnet til vårt pengespilltilbud.

Ettersom Norsk Rikstoto har et godt og velfungerende ansvarlighetsrammeverk og vi er underlagt streng offentlig kontroll, er det sånn at dersom man velger å spille hestespill hos Norsk Rikstoto, spiller man i trygge og ansvarlige rammer.

6. Norsk Rikstotos spillportefølje

Kjernen i Norsk Rikstotos attraktivitet ligger i spillporteføljen som er en rekke ulike spill på hest. Løpene foregår både i Norge og i utlandet. Spilleren kan velge hester selv eller få systemet til å velge hester for seg. Man kan spille alene eller på lag sammen med andre.

6.1 Flerløpsspill og internasjonalt samarbeid

I 2022 var over 80 prosent av omsetningen til Norsk Rikstoto fordelt på flerløpsspill. Flerløpsspill er spill der man må finne vinneren i to eller flere løp, for eksempel V75, V65 m.fl. Flerløpsprodukter er de mest attraktive produktene i Norge og utgjør Norsk Rikstoto sine barriereprodukter mot de ulovlige spilloperatørene i Norge da de ikke er lette å kopiere.

Flerløpsspillene er attraktive fordi spillene gir høyere potter som igjen gir høyere gevinst til de som klarer alle rette. Historisk sett har dette vært populære produkter i Norden. Utenfor Norden er det enkeltløpsspill som er mest attraktivt selv om vi ser en liten tendens til at de starter med å tilby flerløpsspill. Det å opprettholde attraktiviteten i spill som V75 er med andre ord svært viktig for Norsk Rikstoto for å sikre kanaliseringsevnen slik at kundene ikke flytter seg over til enkeltløpsspill hos utenlandske aktører som gir bedre odds. Det er også viktig som en barriere for å forhindre at de ulovlige spilloperatørene i Norge klarer å bygge opp poolene i sine egne spill slik at deres attraktivitet blir høyere.

Internasjonalt samarbeid er viktig for Norsk Rikstoto for å sikre attraktiviteten i flerløpsproduktene og for å sikre at vi har et tilbud i det tidsrommet kundene ønsker å spille. Det er stort tilbud av hestespill blant flere andre tilbydere gjennom store deler av døgnet. Vi erfarer at dersom vi ikke tilbyr spill i et tidsrom, for eksempel på grunn av avlysninger eller lignende, så flytter ikke omsetningen seg nevneverdig til neste spilltilbud.

Internasjonale løp kjennetegnes ofte med store attraktive potter. Attraktive spill kjennetegnes ved store potter og store alenevinnerpremier i Norge og Norden, men også ved best mulig sport med kjente ekipasjer samt jevn og god kvalitet på deltakerne i løpene som tilbys. Omsetningen i 2022 fordelte seg med 47,22 % på norske løp og 52,78 % på utenlandske løp.

6.2 Lagspill – spille sammen med andre

For Norsk Rikstoto er det viktig å tilby lagspill, både for å levere på ansvarlighet og attraktivitet. Ved gode lagspilløsninger har Norsk Rikstoto full kontroll på spillerens adferdsmønster, samtidig som spilleren opplever ekstra underholdning og spenning.

Norsk Rikstoto tilbyr to løsninger for lagspill; På Lag og Andelstorget:

1. På lag

Tjenesten På Lag har vært en del av Rikstotos portefølje siden 2015. På Lag er et digitalt verktøy for folk som spiller sammen. I motsetning til Andelstorget, vil man på På Lag sette opp sine egne andelslag, og selv velge hvem som kan delta på laget. Et lag kan både være privat og offentlig.

I 2022 var det 10 095 spillere som brukte På Lag-løsningen. Disse leverte totalt 1 205 898 spill.

2. Andelstorget

Andelstorget ble lansert 1. desember 2022, samtidig som den gamle løsningen Eksperten ble lagt ned. Løsningen skal gi kundene et attraktivt spillprodukt i trygge rammer og vurderes viktig for Rikstotos kanaliseringsevne.

Gjennom Andelstorget kan Rikstotos kommisjonærer selge sine andeler til Rikstotos kunder på Rikstoto.no og i butikk. Andelskonseptet vil sikre at Rikstotos kunder kan kjøpe attraktive spill laget av kommisjonærer med stor kunnskap om spill på hest. Det er andelslag som passer de fleste kundene, være seg om man ønsker å spille systemspill eller vanlige bonger sammen med andre.

Alle kommisjonærer med godkjent avtale og gjennomført opplæring og testing kan tilby spill gjennom Andelstorget.

Siden lanseringen har løsningen blitt svært godt mottatt.

I desember 2022 var det 13 117 spillere som benyttet Andelstorget. Disse leverte totalt 124 257 spill samme måned. Til sammenligning hadde Eksperten 9 486 spillere i desember 2021, som kjøpte 112 191 spill gjennom løsningen.

Selv om dette kun er tall fra én måned, viser det at Andelstorget er et attraktivt konsept som kan levere på kanaliseringoppdraget. Det er ikke annonsert for Andelstorget i betalt markedsføring, noe som betyr at kundeveksten på 38,2 prosent kommer fra spillere som har fått det med seg tjenesten gjennom Rikstotos nettsider eller gjennom spillmiljøet. Andelstorget har også mange spill med lave innsatser og et bredere utvalg av butikker å spille hos, som vi antar er en viktig årsak til økningen.

Selv med flere spillere og flere spill er omsetningen lavere enn hva den var for en sammenlignbar måned hos Eksperten. Årsaken til at omsetningen er lavere hos Andelstorget enn hos Eksperten er at det er færre av andelslagene med høyt nivå av omsetning (50.000 – 100 000 kr på andelslaget), samt at noen av Ekspertene hadde lojale kjøpere som ikke har konvertert til Andelstorget. Andelstorget har sånn sett en lavere risiko profil enn hva Eksperten hadde.

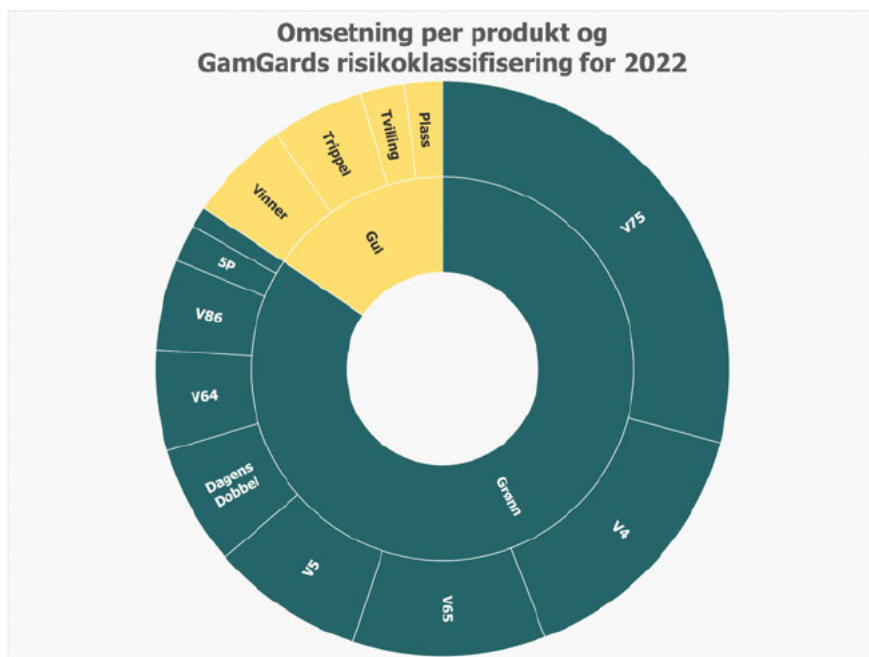
6.3 Spillene i Norsk Rikstotos portefølje

Norsk Rikstotos spillportefølje består som utgangspunkt av kunnskapsspill hvor spilleren benytter kunnskap som sitt viktigste våpen for å vinne i spillet. Gjennom Stalltips er pengespill på hest også

tilgjengeliggjort for den typiske lotteristen. Stalltips er forhåndsutfylte bonger som kan spilles i V75 og V86.

Norsk Rikstoto bruker verktøyet Gamgard som sier noe om risikoen et produkt har for å skape spilleproblemer hos en sårbar spiller. En gjennomgang av alle våre produkter viser at av 13 produkter er 9 av produktene vurdert til grønne (lav risiko) og 4 av produktene gule (medium risiko). Norsk Rikstoto har ingen røde produkter.

- 84,40 prosent av omsetningen i 2022 er på grønne produkter
- 15,60 prosent av omsetningen i 2022 er på gule produkter

Kilde: Datavarehus Norsk Rikstoto

Under finnes en oversikt over spillene til Norsk Rikstoto.

Type spill	Beskrivelse	Enløps-spill	Flerløps-spill	Gamgard-vurdering
V75	V75 går ut på å finne riktig vinner i 7 forhåndsbestemte løp. Det utbetales premie for 7, 6 og 5 rette. V75 er hestespillet som gir muligheten til å vinne de største premiene. Man kan spille V75 både som Stalltips og med egenutfylt kupong. Man kan også kjøpe andel gjennom Andelstorget, satt opp av noen av de beste i Norge med kunnskap om hestespill, og På Lag. Mange spilleomganger i V75 er internasjonale spilleomganger der spillere fra mange land er inne i samme pool. De største premiene og den høyeste spillomsetningen har vi på V75.		X	Grønn
V86	V86 er et forholdsvis nytt produkt for norske spillere og er hestespillet som har økt mest i omsetning de siste årene. Spillet er sammen med Sverige og det spilles om større premier. Det spilles		X	Grønn

	på 8 løp og det utbetales premie for 8, 7 og 6 rette. Man kan spille V86 både som Stalltips, egenutfylt kupong og sammen med andre (Andelstorget, På Lag).			
V65	V65 går ut på å finne riktige vinnere i seks forhåndsbestemte løp. Det utbetales premie for 6 og 5 rette.		X	Grønn
V64	V64 går ut på å finne riktige vinnere i seks forhåndsbestemte løp. Det utbetales premie for 6, 5 og 4 rette.		X	Grønn
5+	5+ spilles på franske trav- og galoppløp. Det spilles på ett løp hver dag. Spillet går ut på å finne de 5 første hestene i mål. Spillet skjer i felles pott med det franske spillerselskapet PMU. Det franske produktnavnet er Quinte+, med forkortelsen Q+.	X		Grønn
V5	V5 går ut på å finne riktige vinnerhester i 5 forhåndsbestemte løp. Man kan spille V5 både som Stalltips, egenutfylt og som andelsspill.		X	Grønn
V4	V4 går ut på å få riktige vinner-hesten i 4 forhåndsbestemte løp		X	Grønn
DD	Dagens Dobbel (DD) er et enkelt og morsomt spill. Spillet går ut på å finne riktig vinner i to forhåndsbestemte løp. For å vinne må man ha riktig vinner i begge løpene.		X	Grønn
Trippel	Trippel går ut på å finne de tre første hestene i mål i riktig rekkefølge. Trippel kan spilles hver dag i alle løp arrangert på norske og svenske baner. Det tilbys også Trippelspill til enkelte andre løp i utlandet.	X		Gul
Tvilling	Tvilling går ut på å finne de to første hestene i mål, uavhengig av rekkefølge dem imellom. Tvilling kan spilles til alle norske og svenske travløp.	X		Gul
Duo	Duo går ut på å finne de to første hestene i mål i riktig rekkefølge.	X		Gul
Vinner	Vinner er et av våre enkleste hestespill. Vinner-spillet går ganske enkelt ut på å finne riktig vinner i ett løp. Alle som har spilt på riktig hest vinner.	X		Gul
Plass	Plass gir stor vinnersjanse, men gir sjeldent de store utbetalingene. Mange synes imidlertid det er moro å vinne ofte, og da er plass-spillet et godt valg. I Plass-spillet skal hesten man spiller bli blant de tre første hestene i mål. Men dersom man spiller Plass i løp med seks eller færre starterklærte hester, blir det kun utbetaling på første- og andreplass. Alle som har spilt på riktig hest får gevinst.	X		Gul

6.4 Totalisatorodds og fastodds

Norsk Rikstoto tilbyr i dag kun totalisatorodds på sine produkter. Nesten 80 % av omsetningen er på flerløpsprodukter med flere enn to løp der det tradisjonelt ikke er noen historikk å tilby fastodds. I det utenlandske markedet tilbys fastodds stort sett på enkeltløp.

De siste årene har de uregulerte spilloperatørene i større grad kun tilbudt SP-odds (starting price) på eksempelvis spill til norske og svenske hesteveddeløp. Dette er en flytende odds hvor spilleren vil få utbetalt i forhold til den oddsen som står i det løpet starter. For norske løp så følger SP-oddsen i de fleste tilfeller Norsk Rikstoto sin totalisatorodds.

Norsk Rikstoto har mulighet til å tilby fastodds etter ny pengespillov, og følger utviklingen i markedet nøye. Per i dag kan Norsk Rikstoto ikke se at det svekker kanaliseringsevnen å ikke tilby fastodds på grunn av forholdsvis lav omsetning i markedet. De ulovlige aktørene tilbyr ofte SP-odds på de løpene som Norsk Rikstoto tilbyr, samt at det er risikomomenter ved innføringen av dette i Norge for hesteveddeløp da slikt spill er forbundet med økt risiko for manipulering av løpsresultater.

I Norge er premiene i vanlige hesteveddeløp lave, og de fleste løpene avvikles i dag med mellom NOK 14.000, - til NOK 18.000, - i førstepremie. Faste odds på hesteveddeløp kan være utsatt for spillmanipulasjon fordi hestemiljøet er lite og fordi det med enkle midler kan gjøres avtaler mellom aktørene om hvem som skal vinne løpet (eller et annet type resultatutfall). Slike avtaler kan være svært vanskelige å avdekke fordi spillobjektet er et levende dyr som kan prestere varierende uten en naturlig og enkel forklaring.

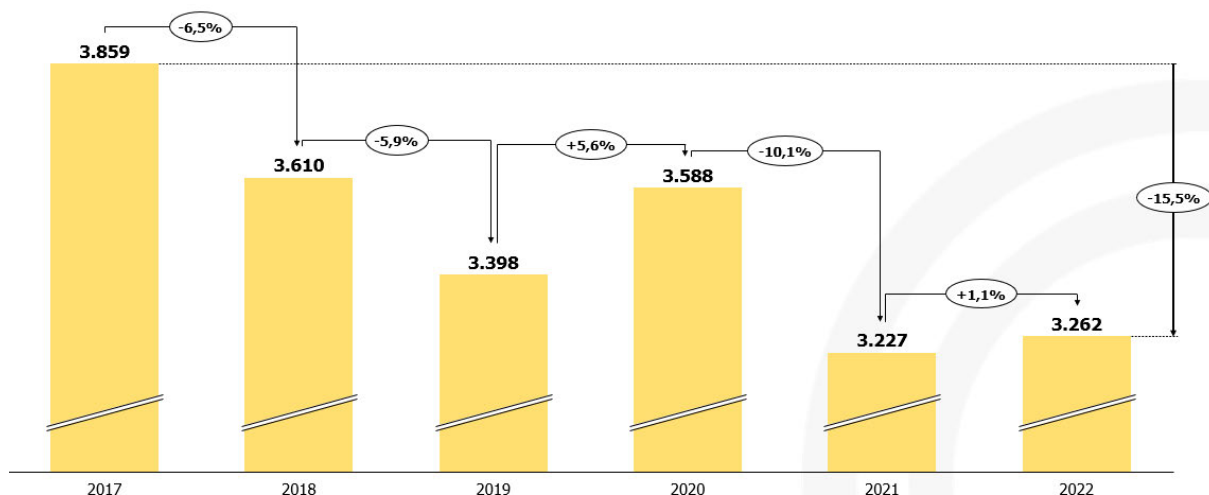
7. Omsetningsutvikling og antall aktive kunder

Utviklingen i omsetningen og antallet aktive kunder sier noe om hvordan Norsk Rikstoto evner å kanalisere.

7.1 Omsetningsutviklingen

Overordnet har omsetningen i Norsk Rikstoto hatt nedgang siden 2017, men 2022 var noe over 2021; I 2022 hadde Norsk Rikstoto en spilleomsetning på 3,262 milliarder kroner mot 3,227 milliarder kroner i 2021 (+ 1,1 %). V75 lørdag har den største økningen (+8 %), hvorav all veksten kom 1. halvår. V75-veksten knytter seg i stor grad til innføringen av SuperSaturday hvor kundene kan spille to V75-omganger på samme dag (lørdag klokken 16.20 i Sverige og klokken 20.00 i Norge).

Omsetningsutviklingen viser at omsetningen har falt med 15,5 % siden 2017 og til 2022:

Kilde: Datavarehus Norsk Rikstoto

Tallene fra 2022 viser videre at svensk V75 er et attraktivt produkt for norske spillere med god sport og høye pooler. V75-produktet har også høy kanalisering fordi produktet er vanskelig å kopiere av de uregulerte aktørene og utgjør dermed en effektiv barriere mot uregulerte aktører.

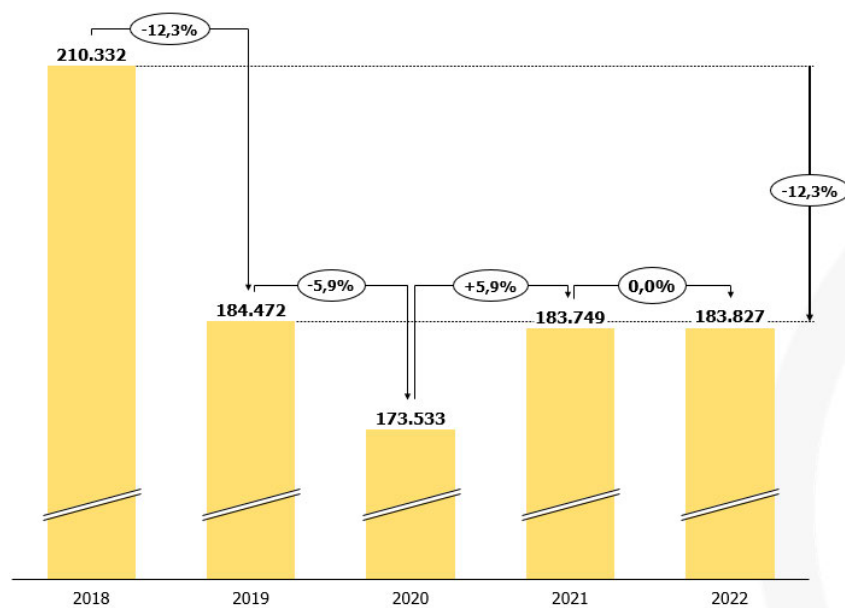
Dog er utviklingen i 2. halvår svakere og en vanlig norsk V75 (uten svensk V75) har stabilisert seg på det laveste nivået siden innføringen av registrert spill.

Når det gjelder de andre spillproduktene er det ingen vesentlige endringer i omsetningen fra 2021.

7.2 Antall aktive kunder

Antall aktive kunder i løpet av et kalenderår er en indikasjon på attraktiviteten og kanaliseringsevnen i et stabilt marked. Sammenligner man 2018 med 2022 så har antall aktive kunder i Norsk Rikstoto falt med 12,3 %.

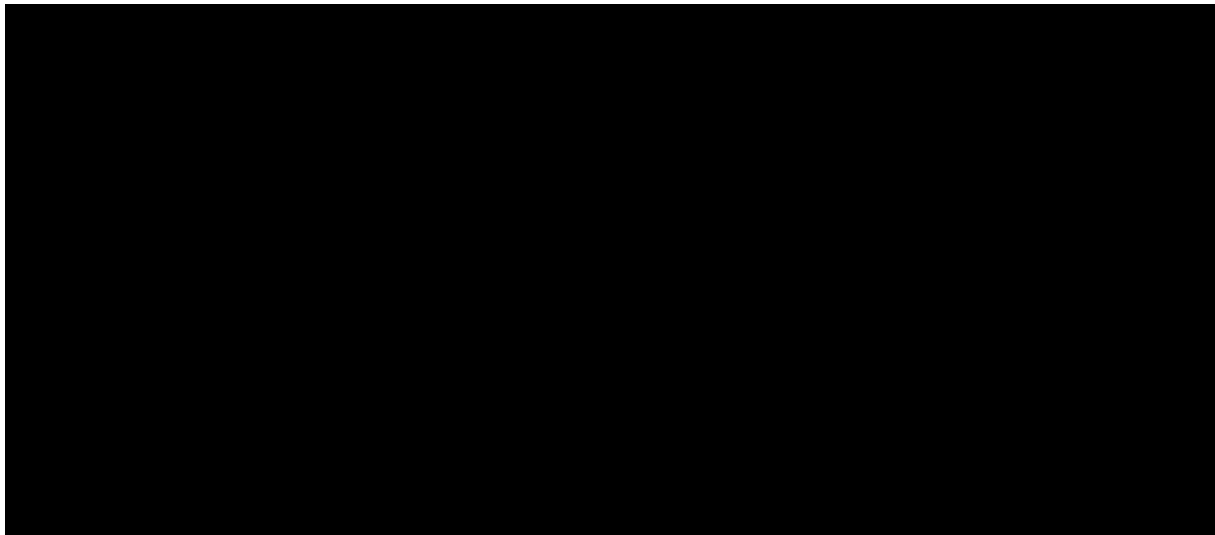
Vår hypotese er at nedgangen knytter seg til flere faktorer, blant annet innføringen av registrert spill, ansvarlighetstiltak og generelt synkende interesse for hestespill. De siste to årene har antall aktive kunder ligget stabilt på i underkant av 184.000.

Kilde: Datavarehus Norsk Rikstoto

Også for aktive spillere så ser vi en endring i løpet av året. Endringen kom i mai og mye tyder på at den har sammenheng med ansvarlighetstiltak, endringer i kommunikasjonen og endringer i kampanjer som ble gjort fra april/mai og utover. Noe av årsaken kan også være at samfunnet åpnet opp igjen i løpet av tidlig vår, men samtidig var tilgjengeligheten dårligere med mange stengte kommisjonærer første del av året. Det er ikke noe i spilltilbudet som skulle tilsi et slikt dropp i mai.

Endringer i aktive kunder måned for måned i 2022:

Kilde: Datavarehus Norsk Rikstoto

8. Norsk Rikstoto i forhold til de uregulerte aktørene

En betydelig del av den norske befolkningen spiller hos uregulerte aktører, se tabellen under. Tall fra Lotteritilsynet viser at i 2021 var dette 3,6 % av befolkningen, ned fra 4,6 % fra 2017.

Lotteri- og Stiftelsestilsynet anslår at det er rundt 250 000 aktive norske spillere som spiller hos de uregulerte aktørene.

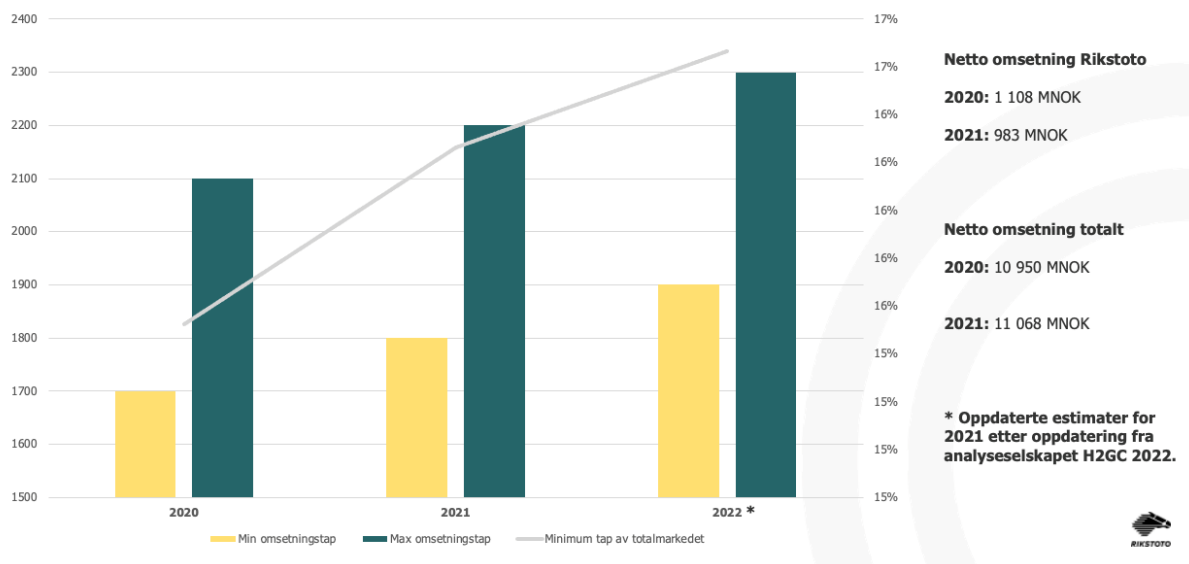

Kilde: Lotteri- og stiftelsestilsynet

Selv om andelen av befolkningen som spiller på uregulerte aktører faller svakt, øker omsetningen som går til de uregulerte aktørene.

Fra 2020 til 2021* er dette estimert til å være mellom 1,7 - 2,1 milliarder netto (2020) til 1,8 - 2,2 milliarder netto (2021). Av det totale netto pengespillmarkedet i Norge vil dette minst utgjøre 15 % (2020) og 16 % (2021).

For å sette ting i perspektiv, var Norsk Rikstoto sin netto omsetning («GGR») i 2022 på 990 millioner kroner. Det tas forbehold om at dette tallet kan avvike fra endelig avstemming i Norsk Rikstotos årsberetning. Dette betyr at netto omsetning øker fra Norge til de uregulerte aktørene.

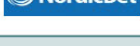
8.1 De uregulerte aktørene som berører pengespill på hest i Norge

Ut fra egne analyser som ble gjennomført sommeren 2022 har Norsk Rikstoto avdekket at det finnes minst 198 nettsider som tilbyr pengespill for nordmenn i Europa. Ut fra disse 198 nettsidene var hele

104 tilgjengelig på norsk. 49 av selskapene tilbyr spill på hest og 46 av nettsidene var medlem av NBO (Norsk Bransjeforening for Onlinespill).

Hvis vi ser på hvilke av disse nettsidene som sommeren 2022 tilbød norskspråklig hjemmeside, er medlem av NBO og tilbyr spill på hest, kom vi frem til: Coolbet, Unibet, Betsafe, Betsson, RaceBet og Nordicbet. Disse 6 selskapene er igjen børsnotert gjennom selskapene: Kindred (Unibet), Gan (Coolbet) og Betsson (Betsafe, Betsson, RaceBet og Nordicbet). (Dette bildet kan endret seg siden undersøkelsene ble gjort.)

Gjennom egne tester høsten 2022, avdekket videre at det da enkelt kunne opprettes konto på alle de seks nettsidene: Coolbet, Unibet, Betsafe, Betsson, RaceBet og Nordicbet. På fem av nettsidene (Coolbet, Unibet, Betsafe, Betsson og Nordicbet) klarte vi å overføre penger fra norske bankkort, debet og kredit.

	Opprette konto	Flere typer spill på hest	Betaling	Ulike typer odds	Kommunikasjon i ettertid
	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓	✓	✓

En sammenligning av de meste sentrale uregulerte aktørene opp mot Norsk Tipping og Norsk Rikstoto viser en betydelig forskjell i utviklingen:

- Norsk Tipping har opplevd en gjennomsnittlig vekst på 4,61 % fra 2017 til 2021, mens det totale norske pengespillmarkedet har en utvikling på 3,5 %.
- De fire uregulerte aktørene; Kindred Group, Betsson, Flutter Entertainment og Gan har alle over 7 % gjennomsnittlig vekst fra 2017.
- Gjennomsnittlig vekst mellom de fire aktørene er på over 26 %, der Gan (selskapet som eier Coolbet) utpeker seg med en gjennomsnittlig vekst på over 60 %.
- Norsk Rikstoto har i samme tidsperiode en negativ gjennomsnittlig vekst på - 3,68 %.

Vær oppmerksom på at tabellen viser omsetningsutviklingen på *alle typer spill* og ikke kun på *hestespill*.

Aktører							
Uregulerte aktører	Valuta	2017	2018	2019	2020	2021	CAGR 2017-2021
Kindred	MGDP	751,4	907,6	912,8	1 130,2	1 259,6	10,88 %
Betsson	MSEK	4716,5	5419,8	5 173,0	6 389,6	6 672,3	7,18 %
Flutter Entertainment	MGDP	1 745	1 873	2 140,0	4 414,0	6 036,0	28,17 %
Gan	TUSD	11 700	14 023	29 971	35 159	124 163	60,38 %
Regulerte aktører	Valuta	2017	2018	2019	2020	2021	CAGR 2017-2021
Rikstoto	MNOK	3 894	3 664	3 398	3 589	3 228	-3,68 %
Norsk Tipping	MNOK	34 916	38 122	40 267	42 594	43 741	4,61 %

9. Synlighet

Norsk Rikstoto har stor respekt og forståelse for effekten av markedsføring av pengespill, og ønsker å være en bidragsyter til et sunt pengespillmarked der skadene av spillet begrenses så mye som mulig. Det er i dette perspektiv viktig at det lovlige pengespilltilbudet er synlig i den forstand at spillerne forstår hvor de kan spille trygt. Norsk Rikstoto benytter markedsføring som virkemiddel for å skape synlighet for det attraktive spillproduktet, dog alltid innenfor grensene av gjeldende lover og aldri utover det vi vurderer som er nødvendig for å informere om spilltilbudet og kanalisere den eksisterende spillelysten.

I forbindelse med innføringen av den nye pengespilloven og pengespillforskriften har Norsk Rikstoto innført nye rutiner og retningslinjer, veiledere og kontrollaktiviteter for å sikre etterlevelsen av det nye regelverket.

9.1 Nærmere om markedsføringen av pengespillet på hest

Nødvendighetsbegrensningen innebærer at den samlede markedsføringen tilpasses markedsføringstrykket Norsk Rikstoto møter fra de uregulerte aktørene. Norsk Rikstoto har på denne bakgrunn etablert et rammeverk for å kartlegge og overvåke markedsføringstrykket fra de uregulerte aktørene. I dette legges det særlig vekt på å kartlegge hvilke aktører som har rettet, og retter, sine produkttilbud mot det norske markedet.

Kartleggingen er særlig viktig fordi en rekke uregulerte aktører gjennom siste 15-20 årene har stått for en stor del av det betalte reklamemarkedet på TV i Norge og derigjennom etablert seg som enormt sterke merkevarer i det norske markedet. Det er også viktig for Norsk Rikstoto å være i stand til å vurdere hvordan disse aktørene nå agerer mot norske forbrukere etter gjennomføringen av TV-reklameforbudet, hvilke kanaler og ikke minst hvilke virkemidler de bruker.

Når Norsk Rikstoto skal vurdere omfanget på markedsføringen fra de uregulerte aktørene, handler ikke dette bare om å se på hvor mye penger som brukes, men i vel så stor grad å kartlegge hvilke typer virkemidler de uregulerte aktørene benytter seg av i jakten på norske kunder og hvilke produkter de har i markedet tilgjengelig for norske kunder. Det vises særlig til de uregulerte aktørenes utstrakte bruk av sterke virkemidler som VIP-program, bonus- eller gratisspill eller lignende personlige økonomiske insentiver (cashback).

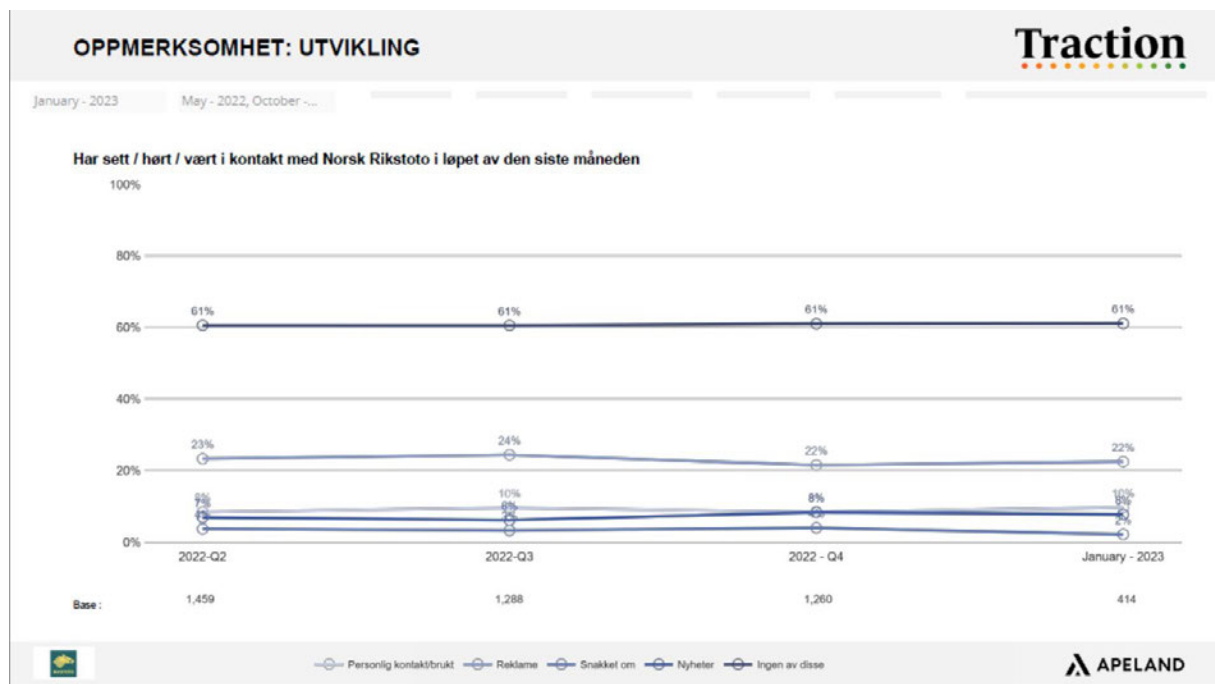
Norsk Rikstoto har gjennom sine undersøkelser avdekket hvordan enkelte av selskapene bruker sine tilbud på hestespill som inngang til å markedsføre og selge sine aggressive casinospill. Norsk Rikstotos ansatte har selv gjennomført kundereiser hos de uregulerte aktørene gjennom registrering og spill på hest. Den videre markedsføringen fra de uregulerte aktørene handlet i dette tilfellet utelukkende om tilbud om free-spins og andre gratis spill, inne i deres nettcasino. Det virker som de ulovlige aktørene bruker andre produkttilbud utelukkende som lokkemiddel for å få kunden inn i casino-delen der «banken alltid vinner». Dette viser hva slags aktører Norsk Tipping og Norsk Rikstoto konkurrerer mot, og hvilke ekstreme virkemidler som tas i bruk for å lokke til seg norske kunder. Dette bildet inngår som en del av Norsk Rikstotos vurderinger når vi skal vurdere omfanget av egen markedsføring

VIP-program, bonus- og gratisspill og andre økonomiske incentiver er virkemidler som Norsk Rikstoto ikke har anledning til å benytte seg av og som har stor effekt i pengespillmarkedet. Derfor må vi se på hvilke virkemidler, og ikke minst kanaler, vi kan ta i bruk for å veie opp for dette slik at vi sikrer tilstrekkelig synlighet og får informert det norske markedet om våre spilltilbud.

Norsk Rikstoto har i 2022 gjennomført en rekke tiltak for å tilpasse markedsføringen. Dette gjelder både i utforming av budskap, kommunikasjonsuttrykk, volum og merking med ansvarlighetsbudskap. Blant tiltakene kan man nevne er innføring av merket «Spill med måte», fjernet slagordet til Stalltips, redusert formatstørrelser og tydeligere merking i all 1:1 kommunikasjon.

Norsk Rikstoto har også fra mars 2022 gjennomført kundeundersøkelser via Traction fra Apeland, et norsk velrennomert verktøy for å måle oppfatninger blant befolkningen. I de to siste kvartalene i 2022 var synligheten til Norsk Rikstoto stabil i befolkningen;

- 39 % av befolkningen har sett/hørt/vært i kontakt med Norsk Rikstoto den siste måneden mens
- 61 % har ikke sett/hørt/vært i kontakt med Norsk Rikstoto.
- Reklameoppmerksomheten ligger på mellom 22 – 24 % i de tre siste kvartalene i 2022.

Kilde: Traction befolkningsundersøkelse fra Apeland.

9.2 Evaluering av omfang av markedsføring

Norsk Rikstoto gjennomfører kvartalsvis og årlig evalueringer av omfanget på markedsføringen. Dette gjøres blant annet ved at vi måler vår andel av markedskommunikasjonen i tradisjonelle kanaler (radio/TV), samt digitalt i det norske pengespillmarkedet, i form av «Share-of-voice» tall innhentet av vårt mediebyrå Starcom innenfor de mediekanalene dette er tilgjengelig. På den måten måles mengde egen markedskommunikasjon opp mot andre aktører. Etter innføringen av reklameformidlingsforbudet på TV er det ikke lenger mulig å følge med på omfanget av de uregulerte aktørenes mediekjøp på TV mot norske forbrukere.

Basert på Share-of-voice-tallene samt størrelsen på eget markedsbudsjett er Norsk Rikstotos klare oppfatning at markedsføringstrykket i forhold til kanaliseringsoppdraget er tilpasset

nødvendighetsbegrensningen på en god måte. Totalmarkedet for pengespill i Norge synes å øke, mens Norsk Rikstoto ligger noenlunde stabilt i forhold til omsetning og antall aktive kunder.

Vi jobber med å få bedre nøkkeltall for å beregne markedsandel og kanaliseringsgrad av hestespill og Norsk Rikstotos del av å kanalisere kunnskapsspill i Norge sammen med Norsk Tipping. En utfordring er imidlertid at det er særdeles utforende å finne nøyaktige beløp på omsetning eller GGR på hestespill hos de uregulerte aktørene.

9.3 Har Norsk Rikstoto virkemidler til å justere sine markedsaktiviteter ved behov?

Norsk Rikstotos oppgave er å sikre at pengespill på hest foregår i betryggende former under offentlig kontroll med sikte på å forebygge negative konsekvenser av spillet. Med dette som utgangspunkt har Norsk Rikstoto utarbeidet et system for internkontroll, utviklet interne rutiner og arbeidsprosesser som skal ivareta gjeldende pengespillov og pengespillforskrift.

Norsk Rikstoto bruker multikanal-analyse som et viktig styringsverktøy for å sikre at vår markedsføring er i tråd med gjeldende regelverk og tilpasse oss den til enhver tid gjeldende markedssituasjon ut ifra den innsikten vi sitter med.

På et overordnet nivå er formålet med Norsk Rikstotos analysearbeid å gi oversikt over adferd på tvers av kanaler og kontaktpunkter med kunder for å måle effekt av markedsføring og brukervennlighet. Det gjøres også for å sikre attraktive og konkurransedyktige spilltilbud slik at vi kan ivareta vårt kanaliseringsoppdrag.

Selv om Norsk Rikstoto har gode ansvarlighetsverktøy, blant annet gjennom Mentor, vet vi ikke nøyaktig hvilken påvirkning Norsk Rikstoto har utsatt spillerne for med reklame og øvrige tiltak på nettsidene eller av andre markedsaktiviteter. Derfor bruker Norsk Rikstoto multikanal-analyse for å avdekke hvordan markedsføringen har påvirket spillerne og om det enkelte reklame-, eller markedstiltaket, eller om sammensetningen av tiltak kan ha ført til kanalisering. Eksempelvis måles effekten av reklame i radio og TV ved å se økt trafikk og omsetning hos kommisjonær og i digitale kanaler. Det samme gjelder også med trafikk og omsetning fra digital annonsering og CRM-aktiviteter.

Norsk Rikstoto har altså virkemidler for å måle effekt av, skalere markedsaktiviteter og nivå på markedsføring gjennom dagens verktøy, arbeidsprosesser og kontrollrutiner. Nivå på markedsaktiviteter og markedsføring kan skaleres opp og ned ved behov.

10. Vurdering av Norsk Rikstotos kanaliseringsevne

Kunnskapsspillmarkedet er stort internasjonalt og vil alltid være attraktivt og interessant for de utenlandske spilloperatørene. Sammen med Norsk Tipping skal Norsk Rikstoto dekke den spillelysten som er i Norge for denne type spillere som på mange måter skiller seg fra den typiske lotterispilleren.

2022 var et krevende år for Norsk Rikstoto med mange endringer både organisatorisk og på markedskommunikasjonen for å tilpasse seg ny pengespillov. Norsk Rikstotos største konkurransefortrinn og barriere mot de uregulerte aktørene er flerløpsspill, ofte i et skandinavisk samarbeid. Dette spillet må derfor bevares og gjøres kjent. Tall og fakta knyttet til hele 2022 viser at Norsk Rikstoto ligger på par med det meste i 2021 bortsett fra en god økning i V75 1. halvår.

Fra mai viser utviklingen en negativ trend både innenfor antall aktive kunder og for normalomgangene i V75 på lørdagene som leverer sin svakeste omsetning og laveste antall aktive kunder etter innføringen av registrert spill. Dette er en kime til bekymring, men ved å innføre regelmessige SuperSaturdays som har god spillattraktivitet ser det ut til at situasjonen er stabilisert. V75 er for Norsk Rikstoto således stadig et særdeles viktig barriereprodukt for å kanalisere

spillelysten i Norge. Spilletilbudet har stort sett ellers vært stabilt og man dekker spillevinduerne og tilgjengelige spillprodukter gjennom dagen slik at norske kunder har et tilbud i Norge.

Norsk Rikstoto ligger stabilt på synlighet gjennom 2022 selv etter at de uregulerte spilloperatørene delvis har trukket sine TV-reklamer mot den norske befolkningen.

Det er vanskelig per nå å si noe om Norsk Rikstoto sin endring opp imot totalmarkedet siden markedstallene for 2022 ikke har kommet ennå. Norsk Rikstoto har dog en negativ utvikling målt opp mot konsumprisindeksen i Norge for 2022. I og med at man jobber med å få bedre data for å estimere kanalisierungsgrad så er det de tallene man har i dag for egen utvikling Norsk Rikstoto må vurdere. Om tallene tilsier at om totalmarkedet innenfor kunnskapsspill i Norge øker, så taper Norsk Rikstoto markedsandeler. Arbeidet fremover blir å estimere så godt som mulig utviklingen av hestespill i totalmarkedet for å få en bedre forståelse av Norsk Rikstotos kanaliseringsevne blant kunnskapsspillere.

Norsk Rikstotos egen vurdering av evnen til å kanalisere må sies å være god gjennom å fortsatt ha attraktivitet i barriereproduktene flerløpsspill – ofte i et skandinavisk samarbeid. Det er imidlertid mange tall som peker nedover utover i 2. halvår, noe som kan tilsa at vi mister markedsandeler målt opp imot totalmarkedet. Dette må analyseres nærmere i 2023.